

УДК 656.2:338.47; 656.2:658

**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИСОКОШВИДКІСНОЇ
ЗАЛІЗНИЧНОЇ МАГІСТРАЛІ В УКРАЇНІ**

**PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF HIGH-SPEED RAILWAY
HIGHWAY ARE IN UKRAINE**

докт. тех. наук С.В. Панченко

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

D.Sc. (Tech.) S.V. Panchenko

Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

Протягом останніх років Україна стрімко втрачає свій транзитний потенціал через глибокі зміни геополітичної ситуації. Відсутність транзитних перевезень у напрямку українських морських портів, проведення АТО на сході країни та втрата Кримського півострова обумовили негативні для України зміни транзитних маршрутів і втрату 30-35% транзитного потенціалу щорічно.

Інтеграція України до ЄС передбачає необхідність уніфікації залізниць до європейських стандартів. Важливим складником є також організація швидкісного руху. Майбутнє транзитних перевезень на залізничному транспорті України залежить від подальшого розвитку і вдосконалення швидкісних магістралей, а надалі – створення високошвидкісних магістралей.

На жаль, Україна наразі не має ефективної національної транспортної стратегії, яка б відповідала сучасним реаліям, у тому числі зобов'язанням, взятим Україною згідно з Угодою про асоціацію з Євросоюзом, можливостям Нового Шовкового шляху, а також майбутнім викликам. Тому перспективним є проект «ВШМ-1435 Україна» (високошвидкісна залізнична магістраль колії 1435 мм від портів «Великої Одеси» до західного кордону України), який стане частиною майбутнього великого міжнародного проекту Нового Шовкового шляху на Каспійсько-Чорноморському маршруті.

Для України ж впровадження проекту «ВШМ-1435 Україна» є логічним та раціональним початком реальної асоціації з Євросоюзом в транспортному вимірі, поступової інтеграції в Транс'європейську транспортну мережу TEN-T.

Передумови для ефективної роботи високошвидкісної залізничної магістралі – 1435 в Україні є такі: зручне географічне розташування країни; асоціація України з Європейським Союзом надає можливості розвитку транзитного потенціалу України; розвиток альтернативних, мультимодальних шляхів доставки товарів між Китаєм та країнами Європейського Союзу – це економічний та політичний інтерес усіх зацікавлених країн, передусім Китаю та Європейського Союзу; українська

високошвидкісна залізнична магістраль – це частина міжнародного проекту Нового Шовкового Шляху на Каспійсько-Чорноморському маршруті та один з перспективних маршрутів в межах глобальної ініціативи Китаю «Один пояс – один шлях»; стійка динаміка зростання перевезень між Китаєм та Європейським Союзом саме залізничним транспортом, порівняно з іншими видами транспорту; підвищення швидкості доставки товарів, що в свою чергу потребує ринок; наявність промислової, ресурсної бази, трудового та наукового потенціалу.

Стратегічно важливим для України є той факт, що українська ініціатива ВШМ «Китай-Україна-ЄС» може і повинна спрацювати на випередження аналогічного конкурентного проекту ВШМ «Євразія», в якому передбачається доставка вантажів Трансибірським маршрутом Пекін-Москва-Берлін. Проект ВШМ «Китай-Україна-ЄС» передбачає на першому етапі об'єднати 10 країн, а саме Китай, Казахстан, Киргизстан, Узбекистан, Туркменістан, Азербайджан, Грузію, Україну, Польщу і Німеччину. В подальшому до мережі ВШМ можуть приєднатися країни Балтії і Балкан, а всередині України, за маршрутом Київ-Донецьк-Луганськ, ВШМ може об'єднати Україну і відновити промисловість регіонів.

Вельми перспективним є й «Трансіранський» маршрут нового Шовкового шляху. Швидкозростаюча економіка Індії так чи інакше буде прагнути розширювати свої торгові відносини і співпрацю з ринком ЄС, що безумовно вплине на додаткове збільшення вантажопотоку через Іран, Азербайджан, Грузію й Україну в ЄС.

Отже, організація високошвидкісного транзитного руху в Україні – це нагальна потреба сьогодення. Високошвидкісна залізнична магістраль – шанс не тільки відродження транзитного потенціалу України, а й модернізації транспортного машинобудування і всієї економіки України в цілому. Технології високошвидкісної залізничної магістралі мають можливість створити нову будівельну галузь безбаластної верхньої будови колії. А технології високошвидкісного рухомого складу підвищать експортний потенціал залізничного машинобудування України. Маючи такі транспортні коридори, промисловість України отримає додатковий шанс для розвитку поставок на експорт, а суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності успішно розширюватимуть торгівлю.

[1] Про визнання таким, що втратило чинність, розпорядження Кабінету Міністрів України від 9 квітня 2012 р. № 209: Розпорядження Міністрів України № 64-р від 1 лютого 2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

[2] Рудковський С. Битва за транзит: Чому Україна повинна виграти у Росії «транспорту війну» [Електронний ресурс] / С. Рудковський // Україна молода. – 2019. – Вип. 20(20.02.2019). – Режим доступу: <https://www.umoloda.kiev.ua/number/3424/159/130594/>

[3] У Києві презентували концепцію швидкісної залізниці Китай-Україна-Європа [Електронний ресурс] / Центр транспортних стратегій // finance.ua. – 2018. – Вип. 16.08.2018. – Режим доступу: <https://news.finance.ua/ua/news/-/432539/u-kyievi-prezentuvaly-kontseptsiyu-shvydkisnoyi-zaliznytsi-kytaj-ukrayina-yevropa>